

„Zavedení těchto metod a postupů při zemědělském hospodaření a výkonu práva myslivosti do praxe by mělo přinést jednak ekonomický efekt v podobě výrazného snížení škod na zemědělských plodinách, trvalých porostech a zvěři, ale i prohloubit etický rámec v oblasti trvale udržitelného hospodaření v kulturní krajině,“ uvádějí autoři v čele s Antonínem Machálkem, vedoucím kolektivu a koordinátorem projektu.

I když škody na zvěři při zemědělských pracích zdaleka nedosahují množství sražené zvěře na silnicích, jsou vnímány myslivci, zemědělci, ochránci přírody i laickou veřejností daleko citlivěji. Jedná se o čerstvě narozená mláďata (do 20 dnů věku), která mají silně zafixovaný pud sebezáchovy před predátory spočívající v přikrčení se k zemi a dlouhodobé nehybnosti. Nejvíce na to doplácí srnčata, která jsou kladena právě v období prvních senosečí a sklizní pícnin.

Meziročně se velmi rychle zvyšují škody, které zvěř působí na polních plodinách. Je potřeba si ale uvědomit, že zvěř je součástí ekosystému, který poskytuje zvěři přirozenou potravu a při normovaných stavech by škody měly být minimální až zanedbatelné. Vzhledem k tomu, že řada druhů zvěře je přemnožená a ekosystém je na mnoha místech narušen, dochází tak k velkým škodám.

Základem prevence škod zvěří na polních plodinách, je racionální hospodaření se zvěří v celé oblasti, včetně lesních pozemků. Podle výsledků šetření v honitbách, kterého se zúčastnilo 61 respondentů z řad uživatelů honiteb, stále patří mezi nejvýznamnější druh zvěře způsobující škody na polních plodinách a trvalých travních porostech prase divoké (92 %), v některých oblastech se na škodách významně podílí také daněk skvrnitý (11 %; Pardubicko, Mělnicko, Jičínsko, Plzeňsko, Zlínsko aj.) a zvěř siky japonského převážně v oblasti západních Čech (10 %).

Příklady opatření předcházení škodám zvěří:

Zakládání, následná péče a údržba zelené infrastruktury je velmi přínosné opatření, které svojí polyfunkčností řeší současně několik negativních environmentálních vlivů spojených s intenzivním zemědělským hospodařením. Jedná se především o budování biokoridorů, biocenter, zakládání stromořadí, skupin stromů, extenzivních krajinnotvorných sadů, mokřadů a tůní. Tyto krajinnotvorné prvky, které jsou součástí dílů půdních bloků mimo funkci protierozních, protipovodňových a jinak adaptujících krajinu na klimatickou změnu jsou významné z pohledu dietetické nabídky pro volně žijící zvěř.

Zakládání ekologicky zaměřených kompenzačních ploch – biopásů, odváděcích či jiných zvěřních políček. Jedná se o opatření, která jsou z pohledu postupů zakládání a následné péče velmi snadná.

Ministerstvo zemědělství biopásy jako jedno z opatření Programu rozvoje venkova dlouhodobě prezentuje a lze na něj čerpat finanční podporu.

Vytváření mezipásů ve vysokých plodinách a pásové obhospodařování pozemků.

Výběr odrůd plodin méně náchylných ke škodám zvěří, nebo naopak je možné výběrem atraktivní odrůdy z rizikových plodin zvěř odvést pomocí tzv. odváděcích políček. Účinným opatřením je pěstování osinatých odrůd pšenic nebo pěstování ječmene místo pšenice na rizikových lokalitách (okraje lesů).

Provoz odchyťových zařízení na prase divoké.

Příklady metod prevence škod působených na zvěři:

Postupné vytváření vhodných kompenzačních ploch (odváděcí políčka, remízky, biopásy, protierozní pásy atd.) vhodných pro soustředění zvěře při kladení mláďat. Pro odváděcí políčka byla vyvinuta vhodná jetelotravní směs a současně též postup, který umožní vytvořit funkční ekologicky zaměřenou kompenzační plochu, vhodnou pro prevenci škod zvěří, ale především prevenci škod působených na zvěři.

Vzájemná spolupráce mezi zemědělci a myslivci – zlepšit komunikaci mezi zemědělci, myslivci a ochránci přírody by měla aplikace Senoseč České zemědělské univerzity na <https://senosec.czu.cz/> s mapovou aplikací.